

CARATI JÕ PJÊ WÛR

Pawrô Jõ Kàhhôc

Ûhÿ, pê Pawrô pê Jeju jarkwa namemprar catêjê nõ, ne ma Carati jõ pjê kam Jeju na mehkwy mehkri atajê mã, pomcu me hõ kàhhôc cahyt ita kujate. Na pê hõ kàhhôc japyr ita pê Carati Jõ Pjê Kam Jeju Na Mehkwy Jakra Mehkri Atajê WÛr, Pawrô Jõ Kàhhôc (Carati).

Ne ihkàhhôc ita kam, cute me cumã ihhêj xi catêjê cawpa to hajÿr he: "Nee hipêr me cute me Juta catêjê te amji kam me hapac xà wej tũm atakôt me ipa xà nare. Jũ wÿr quê Pahpãm pahte me pajapên xà impejti ton itajê kôt, me pahna amji capa. Ne jũ wÿr quê me panquêtjê me, jũmcaca xà kôt me papa xà ita kôt, Pahpãm me pahna amji capa. Ne Jeju to quêt amji mã me pahhimpej, ne kam me pahhônco, mã cute me pamã pahteamji kam me pajapac xà intuwti jôr xà ita kôt, quê ha Pahpãm me pahna amji capa" hajÿr.

**Pawrô te amji kôt harên xà
Me Hàpên Xà 16.6; 18.23**

1 ¹⁻²Hàpà me ikwÿ pê Jeju na mehkwy, ca Carati jõ pjê kam ame akrĩ atajê. Ipê Pawrô, ne ipê Jeju jarkwa na iprar catê. Ne itea wa ijarkwahyr, mã ijarkwa kôt cute me amã ihkàhhôc ita ton. Ne Jeju jarkwa na iprar xà ita caxuw nee jũmjê xũmre te me icapi nare, ne nee jũmjê xũmre kôtPahpãm te icapi nare. Ne quêt Jeju Crixto me, Hũm pê Pahpãm te hacpyã mã to ihtĩr ata me ri ajwar ijapên xà ita caxuw icapi. Ne ita ri Jeju kam ajpên to me pahte amji to me pahkjêjê kwÿ, icahê na mehkri itajê te me amã amji jarên kujahêc.

³Imã Pahpãm pê me pajõ Inxũ me, me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixto te me ato impejti na me ato prãm. Ne cute me acaprĩ, ne me acaxwãm pê me acaxwÿn kam me amã me acarĩcti, impejti jôr to ipa na, imã me ato prãm. ⁴He Pahpãm mã me pahcunea pê mehkên ton catêjê, cwÿrjapê ri ihtÿjme pahkên mã me paxàr xà. Ne pê Jeju ihtyc mã amji gõ. Cute me pahkên mã me paxàr xà ata pê me pahto cator xà caxuw cumã amji gõ, mã me pancwÿrjapê ihtyc.

Mār quê pjêkam, cute me amji kam hapac xà kên ita pê me pahto cato. Hõ, ita na pê me Pahpãm pê me pajõ Inxũ Cati ihkra pê Jeju Crixto to prãm.

⁵Cwÿrjapê ri imã amcro cunea kam me pahte Pahpãm mã me:

— Mehcunea jirõa pê quêt acatihti, ne apejti rohnÿtti mã — hajÿr to prãm. Ampeaj kam!

Cu ha cute me pamã ihhêj catêjê par nare

Roman 16.17; Coroxo 2.8; 2 Petrô 2.1-3

⁶Pÿhàpà! Mã ajte xãmte ramã me ate, pê Jeju hàhcaprĩa kam amji kõt Pahpãm wÿr pry ata kõt me ana ahwÿ, ca ihkõt me amõr cahtiri, ramã ate me cumã hikran! Pê Pahpãm Jeju te amjikam hapac xà na ihkõt me amõr prãmte me ana ahwÿ, ca ihkõt me amõr cahtiri ihhêj ne ramã ate me cumã hikran! Ne ajte ita caxuw Pahpãm wÿr ajteare mã, me amã jũm te amji kam hapac xà nõ ita kõt ame apa. ⁷He xà ajkĩ ampeaj kam me Pahpãm wÿr pry jãhtõ? Hãpà! He Jeju te amji kam hapac xà ita pê ri pry pyxit peaj ata, Pahpãm wÿr. Wa ite curijũmjê itajê te Jeju te amji kam hapac xà tète ame girên to me ipa na me garên par. Ne cute me amã ampo to hahkre xà atajê kõt ri, me akrã cunĩ pit. Neihÿtÿj Jeju te amji kam hapac xà pejti ata to me amã ihhêj to me ipa. ⁸He imã jũm te Jeju ràn xà na ajteare mã me amã ampo kên to hahkre catê atajê to, Pahpãm te Xatanaj jõ cuhy catia ata kam, mehkên mã me mên rohnÿtti mã na, me to prãm. Wa ha meite mãn Jeju ràn xà na ajteare mã me amã ampo to hahkre na, wa ha itÿj Pahpãm te me ito kên na, imã amji to prãm. Ne quê cõjkwa pĩn Pahpãm mãmemprar catê nõ wrÿ, ne Jeju ràn xà na, ajteare mã, me amã ampo to hahkre na, quêha ihtÿj imã Pahpãm te cuhy catiaata kam ihkên mã mên na, imã to prãm.

⁹He pê wa mam me amã ampo to hahkre, pê ca ahna me amji capa ata ràn xà na, xà wa ha ajkĩ hipêrajteare mã ihkaj na me amã ampo to hahkre? Hãpà, wa ha hipêr me amã ite to hahkre xà atajê to pit mã hahkre. Ne quê ihhêaj to jũm ita, Jeju ràn xàna, ajteare mã me amã ampo to hahkre ata ri, imã Pahpãm te cuhy catia kam ihkên mã mên rohnÿttimã na, imã me to prãm.

¹⁰Ne por ame amã ihhêj to ipa, ca kam me akrã cunĩhti atajê ri, ito meamã ihhêj to hane he:

— Por Pawrô me amã ampo to hahkre atajê kõt hamreare. Ne ate mehkĩn prãmte ri ame amã ihcakõc to ipa — hane. Wa nee meate me ikĩn prãmte ame amã icakõc nare, ne quêt Pahpãm te ikĩn prãmte, wa ame amã icakõc. Wa pjê ita kam ite amji to mehcajpuaw prãm na mã, wa ha nee cumã ijàpên xà, pê Jeju mã iprar catê ita, mã ixàr nare.

Pê Jeju harkwa na imprar catê na Pawrô xãm

Me Hàpên Xà 26.9-20

¹¹⁻¹²He por atajê te hanea ne, pom ite me amã ampo to hahkre xà itajê, nee Pahpãm pĩn cator nare na me harê. Cwÿrjapê Jeju kam me ikjêjê, wa

ha ita cunea na me amã amji jarên to capô partu ne. He wa nee ite ikrãa kamita to amji kam ijapac, ne ame amã harên nare. He nee jûm xûmre te me caxuw imã hõr nare, ne nee jûmjê te me caxuw imã ita to hahkre nare. Ne Jeju Crixto te ri imã itajê cunea jahkre pej na iton, ne imãipêr.

¹³He pê ca ramã me ijarên pa, pê wa ajco mam Juta catêjê te amji kam hapac xà kôt ipa xà ata kam, pê wa ajco Pahpãm na mehkwy jahkre kêt kam, ijãprêa kam ipa. Ne cute me amji pupun xà kêanre na me ton to ipa. Ne ajco ite me to hamre prãmte ihcunea na me ton to ipa. ¹⁴Ne pê wa amcro atajê kam, ajco me ikwy pê Juta catêjê te amji kam hapac xà kam, me ikwy pê ajkam me icati jirôa pê catyt kam, me iquêt xwypê Mojxe te me hapackrexà kôt ipa. Ne pê wa ajco me iquêtjê caca xàa kôt, caxwãm catia mã, catyt kam ipa na ajco amji to ahcukij.

¹⁵He pê wa cormã ipým nare kam, pê ramã Pahpãm hàhcaprĩa kam amjia kôt amji mã icapi, ne ina ahwy, cumã ijãpên prãmte. ¹⁶Wa ite mehcahkrít pê, por me cupê Juta catêjê nare atajê mã, Jeju jarên, ne ipêrprãmte, pê Pahpãm imã ikra jahkre ne imã cupê. Ata caxuw pê wa nee jûm xûmre wýr ipicahur nare, cute imã Jeju te amji kam hapac xà to hapackre prãmte. ¹⁷Pê wa nee hanea ne Krípinkrên wýr itêm, ne mam, icumam me cupê Jeju jarkwa na memprar catêjê atajê nõ cukij nare, cute imã Jeju te amji kamhapac xà to hahkre prãmte. Ne ma cama Põcapryhti jô pôti kam me hamreare ata wýr itêm pyrentu. Pê curia Jeju imã cute amji kam hapac xà to hahkre, jirô pê mã wa ma, Tamatcô jô krí wýr ite amji jaxàr.

¹⁸Ne pê wa Krípinkrên wýr itêm nare to amji to caku to incrê, jirô pê, pê wa cormã Petrô pupun. Ne cumã icakôc prãmte Krípinkrên wýr tẽ, ne icato, ne curia cahê na amji to putwry jikjê to hamre. ¹⁹Pê wa nee Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ pupun nare, ne ite Tijac pê Jeju tõ te amji to hapu na kjê atame, Petrô pit pupun. ²⁰He ampeaj kam wa Pahpãm kam mare mã, me amã awjarê, pom wa ampo cuneato awjarê itajê, nee mã ihêj xi nare, ne ampeaj kam pê Jeju imã to hahkre. ²¹Pê wa Petrô pupun jirô pê, ma Xiri jô pjê me, Xirixij jô pjê kam amehkrí atajê kwý kôt apu mō.

Pê Jeju Pawrô te amji kam hapac xà cunea to antuw

²²Ne pê amcro atajê kam, nee Juta jô pjê kam JejuCrixto na mehkwy atajê me ijahkre pej, ne mento jãa to me ipupun nare. ²³Ne pê cama ajco me cumã me ijarên to hane he:

— Por pê Pawrô ajco Jeju to amji mã me pahhimpej tête me pahcahpêrkà ata ri, ita caxuw ihtýjmehcunea mã, cute amji mã Jeju to mehhimpej na me ton to ipa — hajýr na cute me ijarên par. ²⁴Ne cute me ijarên par xà ita kôt ri, ihtýj Pahpãm to amji mã me hàmnãn to me ipa.

Pê mam Jeju jarkwa na memprar catêjê atajê Pawrô pejti na harê

Me Hàpên Xà 15.1-11

2 ¹⁻²Ne ina caku te cwatôxi jirô pê mã, Pahpãm te hacpyã mã Krípinkrên wýr itêmto imã hũjarên, wa ite impar, ne ma amji jaxàr.

Ne ma amji kôt Parnap me Tito pê Crec catêjê nõ ata me, me pra, ne curi me icator. Ne ite Jeju namehkwÿ jô pahhi catêjê pit me, me cuprôn, wa ite me cumã mehcahkrit pê Juta catêjê nare atajê, mã Jeju jarên xà atajê cunea na, amji jarên. Neampo na wa ite cumã catyt kam amji jarên to hajÿr? Ihtÿj ame ite amji kam ijapac xà ita kôt hamreare na mehcamjÿ cupate, wa ite me cumã harên par. ³⁻⁵Mã cute me, ite me cumã harên xà ita na me ipar, ne ahna me cumã impejti. Mã ikôt mehkwy cator atajê te me cupê Jeju na mehkwy na me cumãamji jarên. Ne hamreare, imãa cama ame cumã mehhêj. Ne ampo na ri curi me cator? He cama cute ame ikôpÿr prãnte, mormõ wa ajkÿ Juta catêjête amji kam me hapac xà me, Mojxe xwÿ te me hapackre xàa kôt, ajkÿ me mō. Mã cute ahna me ipupun prãnte, curi me cator. Ne cute me ikôt mōr catê pê Tito pupun, mã nee cupê Juta catêjê nõ nare, na pê neeme ipê Juta catêjê caca xà kôt amji mã impy kà kwÿ jakep nare. Cwÿrjapê ri me imã:

— Ampo na mã ca me pancaca xà to pahte me amji pyrãc xà kôt, nee ate me Tito mã impy kà kwÿ jakep nare? Me imãa, me cupê Jeju na mehkwy cuneate hanea ne ihtÿj me panquêtjê te amji kam hapac xà to, cute me amji pyrãc xàatajê cunea kôt me ipa xà — hajÿr. Wa nee ite me kam ijapac nare, ne cama, ma ame amji pê cute amji kam me hapac xà ita cunea curê. Ampona? He wa nee me iquêtjê caca xà itajê me, Jeju te amji kam hapac xà impejti ita to me ipicacwÿr prãm nare. Ampo na? He Pahpãm te amji kam hapac xà impejti ita kôt ri, me apa na imã me ato prãm. Xà Jeju namehkwÿ jô pahhi catêjê atajê te ajkÿ Tito mã impy kà kwÿ jakep na, me imã hÿjahkre? Hãpà! Nee cute ahna me imã hÿjahkre nare!

⁶Mã Tijac me, Petrô me, Jowãw pê Jeju na mehkwy jô pahhi catêjê na cuteme imã harên atajê te nee, ite ampo to ihcupan xà nõ mã cator nare. Na ri nee cute me, ite amji kam ijapac xà ita jirô pê, me imã ampo jarên, ne tomehhimpej nare. Ne me cupê Jeju na mehkwy mã ihtÿj amji mã me hÿmre itajê cupa to me ipa, ne me ajpên mã:

— Pê me hÿmre itajê mento jãa to me Jeju pupu, cwÿrjapê ri me hÿmrecunea jirô pê me cati — hajÿr. Wa nee ampo ita to amji kam ijapac prãm nare. Ampo na? He Pahpãm mã me pahcunea jahkre pej pejtu, ne cumã me pahcunea pipên pit. ⁷Ne me cupê pahhi catêjê atajê mã ijahkre pej, Pahpãm te ite mehcahkrit mã, Jeju te amji kam hapac xà jarên catê na, cute ixãm na me ijahkre pej, ahnaamã cute Petrô, pê me cupê Juta catêjê mã Jeju kôt harên catê na hãm he.

⁸Pê Pahpãm mehcahkrit mã, ite Jeju jarên xà caxuw, imã ikrã kre te amji jahkre pej xà gō. Ne hanea ne me cupê Juta catêjê mã Petrô te Jejujarên xà caxuw cumã ihkrã kre te amji jahkre pej xà gō. ⁹Ne wa ite Jeju na mehkwy jamãr catêjê atajê me, Pahpãm te me imã ijapên xãjör ata na me ajpên par pej jirô pê mã ri, cute ahna Parnap me ijahkre pej, ne mehkwy kam mare mã, cuteme imã:

— He cu me pahcunea Pahpām mā hāpên xà pyxít peaj ita to pit mā me apê. Ne me atekjê pê, mehcahkrit jô pjê kam me ipa atajê mā, ate me Jeju jarên xà. Ne me pa, wa ha me cupê Juta catêjê jôpjê kam ame ipa atajê mā Jeju jarê. ¹⁰Ne cormã ampo ata pyxít peaj ri, ate ton xà. Nee mā ampo nare, he ita ri Krîpinkrên kam Jeju na mehkwyê pê, me pahkwý kwý mehkri itajê pê ampo hamreare, na caha ihmat ri pjê nōa kam, me pahkwý mehkri atajê mā me harê, mār quê me harên pa, ne ajpên me cumã ampo kujate — hajÿr. Wa ite me kam ijpac, ne me cumã:

— Imã ri quêt ita ton to prãam to prãm rohnÿtti mā — hane. Ne ite me ajpên par jirô pê mā, wa ma hacpÿ mā Antijoc jô krî wÿr me pra.

Pê Pawrô Petrô te to ihcupan xà jarê

Roman 3.21-23; 6.1-14

¹¹⁻¹²Ne jũ mā me ina amcro te, mā ma Petrô Antijoc jô krî kam me iwÿr tẽ, ne curi cute to ihcupan to hajÿr he. Pê ajco Petrô Antijoc jô krî kam, mehcahkrit pê Jeju na mehkwyê cahê na ihkri, ne ajcoapà, me cupê Juta catêjê te amji kam hapac xà kaj na. Ne Pahpām mā, nee ita na ihkaj na nare. Ampo na? He Pahpām mā me pahcunea pipên pit. MãTijac cormã Krîpinkrên kam ihkri, ne cute Petrô wÿr jümjê itajê kujahêc, cute me hõmpun prãmte. Mã curi me cator, mā Petrô te mehõmpun, ne taa amji mā:

— Wa ha mehcahkrit itajê cahê na ijàpàn kam to icrà, quê ha me hũmre itajê me ipupu, ne me amji jaxà, ne me ijarê, quê ha ahna me kam ipahàm — hajÿr. Na ri cute mehcahkrit atajê cahê na hāpànjicu, ne me cupê ampÿa mā hÿr, ne ahte jÿ ne apà. ¹³Mã hanea ne Antijoc catêjê kwý pê Jeju na mehkwyê pê Juta catêjê te me hajÿar, ne cuteme amji to caprãr, ne Petrô kôat, nee hipêr Jeju kam ajpên to mehkjêjê, ne mehcahkrit atajê cahê na amehàpàn nare. Mã hanea ne Parnap te hajÿar, ne cute amji kam me hapac xà kên ata kôt, mehcahkrit atajê mā hikran.

¹⁴Wa ite, cute me Pahpām jô pry pejti ata cupan na, me hõmpun pyrentu, ne me kam mare mā, Petrô kuc ri, cute to ihcupan ita tète cumãn to:

— Pÿhàpà! He apê Juta catêjê nōa cacrô, ca nee ajte catyt kam ihcunea na Juta catêjê caca xà kôt apa nare! Mêr ampo na mā ca Juta catêjê caca xà kôt mehcahkrititajê ton to me apa to prãm? Nee ate me hajÿr xà hamreare! — hajÿr.

Pê Pawrô Juta catêjê mā ahna ihkôt harê

¹⁵Ne curi me cupê Juta catêjê pê Jeju na mehkwyê, me jÿ atajê mā, ite ihcunea na ihkôt harên to hajÿr he:

— He me pahpÿpÿm xà kôt ri, me papê Juta catêjê impeaj, ne nee me papê ampo kra cahkrit pê Pahpām te to ihhimpej xà jahkre kêatre atajê kwý pyrác

nare. ¹⁶⁻¹⁷He me pamã Pahpãm te, nee Mojxe xwÿ te me hapackre xà kôt me ipa atajê na, cute amji caxarnare na, me hahkre pej. Ne quêt Jeju Crixto to amji mã mehhimpej xà ata kôt ri, Pahpãm me ahna amji to pøj. He me papê Juta catêjê me, mehcahkrit atajê me, me Pahpãm mã me pahcunea pê, me to ihcupan catêjê. Nãmri quê ha mehcahkrit atajê te amji mã Jeju to ihmimpej na, quê ha Pahpãm mã jũmjê atajê impejti ita na. Ne me papê Juta catêjê te mehajÿar. Na cu ha hapac xàa kôt, me ajpênto me papicokjêr jicu, ne mePahpãm te amji kam hapac xà pejti ita kôt pit mã me papa. Quê ha jũm ahna me pahpupu, ne me pamã: “Pÿhàpà, me imãa, ca ihhêj ne ate me Jeju Crixto teamji kam hapac xà ita cryc, me papê Juta catêjê te amji kam hapac xà jicu, ne ate me hünâr, ne hamre ate me to ihcupan. Cwÿrjapê ri Jeju Crixto te, meate me to kên na me aton” hajÿr. Me ikjêjê, he mehcahôc xà ita kêanre. Xà quê ha pijamã Jeju Hũm pê Pahpãm te amji kam hapac xà kaj na, mepamã ampo kên to hahkre? Hãpà! ¹⁸Ita ri, imãa ihcupan he. Ca ha me pancaca xà kôt hamreare ata mã me hikra, ne impej wÿr me apkjê, ne ana ahtũm, ca ha hacpÿa mã, mam me acacaxà kôt hamreare ata wÿr me apkjê, ita na ri ihkaj na.

Cu ha nee jũ caxuw Jeju te amji kam hapac xà pejti jicu nare

¹⁹⁻²⁰ — Jũ wÿr cu ha me pahnõ Mojxe xwÿ jõ kàhhôc kam, menquêtjê japackre xàcunea kôt, catyt kam me papa. Cwÿrjapê ri Pahpãm mã me pahcunea kêanre, ne ihhêj ne me papê jũmjê te ihkên ton jahpan xà na ihtyc to prãm atajê pyrãac. Cu ha ihcunea na catyt kam me papa na mã, quê ha nee me pancwÿrjapê Jeju ihtyc prãm nare. Na pê Jeju amjia kôt me pancwÿrjapê ihtyc mã amji gõ ne ty, na cu ha pahtÿj ihtyc xà ata kôt amji mã to me pahhimpej. Ne amji mã ihtyc xà ata to me pahhimpej xà ata pê ihhêj rũm cahê na me pahtyc. Cwÿrjapê cu ha neehipêr, pahte amji to mehcajpuw prãm to ame papa nare. Na pê Pahpãm kra mã me pahkĩn, pê me pancwÿrjapê ty, ne cute me pamã amji jõr, neme pahcaxwãm pê ihkrĩ, ne catyt kam ihkôt me papa xàcaxuw, cute me pamã carôt jõr. ²¹Ita kam, xà wa ha ajkĩ Jeju te amji kam hapac xà jicu, ne hacpÿa mã me iquêtjê te amji kam hapac xà wÿr apkjê ne hünã? Hãpà! Wÿr waha hicu!

— Pê Pahpãm Mojxe xwÿ mã hõ kàhhôc kam Juta catêjê mã, cute mehapackre xà gõ ata, nee Pahpãm te ihkôt me pahna amji caxàr xà caxuw impejnare. Quê ha caxuw impej na mã, quê ha nee Jeju ihtyc prãm nare. Ne ampo caxuw ri impej? He cute me pahkên na me pajarên, cu pahte me hahkre pej, ne Jejuwÿr me papipkjêr xà caxuw ri impej. Ne Jeju pê Pahpãm kra ata kôt ri, me pahna amji to pøj — hane. Hõ, pê wa me cumã harên to hane.

Quê ha Pahpãm nee me pajapên xà impejti kôt mepahna amji to pøj nare

Carati 5.16-23; Tito 3.4-7

3 ¹Pÿhàpà, ca Carati jõ pjê kam me akrĩ itajê, ca ihhêj ne ame ato kam waj. Ampo na? He ihhêj ne me apê amji jahkre kêatre. He ihhêj ne jũmte me ato hy. Mãr pê wa hirãa pê me amã:

— Me pancwÿrjapêa ri pī kam Jeju tyc — hanena harê ta? Nō na mǎ ca, Pahpām te me ana amji caxàr prāmte hacpÿa mǎ menquêtjê caca xà wÿr ate me amjijaxàr? ²Xà pê ca Mojxe xwÿ caca xà kôt me apa xà ata kam, xà pê hōtpê ajco Pahpām Carō Pejti me amǎ amji gō? Hāpà, nee pê me amǎ amjijōr nare. Ne quêt me ate amji mǎ, Jeju jarēn par ita kam, amji mǎ me to hajÿr, ne amji mǎ me to ahimpej xà kôt ri, Pahpām Carō Pejti te me amǎ amji jōr.

³Pÿhàpà, ihhêj ne me apê mehkrā nare catêjêpyràc. He pê ca Jeju toamji mǎ me ahimpej kam me to atēm xà ata kam, pê Pahpām me amǎ amji Carō Pejti gō, mǎr ca, carôat kôt, ihkôt me apa. Hō, pê ca amji mǎ me to ahimpej kamto atēm to hane. Nō na mǎ ca ita caxuw ihhêj ne Mojxe xwÿ caca xà wejti ata kôt, ate me to ihkrā curan to prām to mǎ, ca hÿrmǎ me apipkjêr? Ne me carôat kôt mehkrā ame apa prām. ⁴He xà ajkī ihcaprÿ na Pahpām Carō Pejti te ramǎ me ate amji kam me gapac xà tuw pejti ato ipijapar toiryti to hajÿr? Hāpà, imǎ nee cute ahna hajÿr nare! ⁵Pê Pahpām amji Carō Pejti kôt, ihcunea na, me amǎ ate amji jahkre pejti gō. Ne cute me akam hāpên xà catia ton atajê to, cute amji carôto ipipê, mǎr quê mehcunea me hōmpu, ne me akwÿ kam carôt ata jahkre pej. He xà ca ajkī, Mojxe caca xà wejti kam, ate me atēm xà ata kôt mǎ, ame atohane? Hāpà! Ne mēr ampo na mǎ cute me ato hajÿr? Nee mǎ ampo na nare, he me ate me Jeju jarēn par xà ata to amji mǎ me ahimpej na ri, cute me ato hajÿr.

Pê Aprǎw Pahpām to amji mǎ ihhimpej, na pê ahna amji capa

Roman 4.1-25

⁶Ca me iquêtswÿ pê Aprǎw to me amji japackre! He xà pê ajkī catyt kam ipa, ne nee jū caxuw ampo kên ton nare cwÿrjapê pê Pahpām ahna amji capa? Hāpà. He pê Pahpām Aprǎw mǎ:

— Ate amji mǎ ito ahimpej, cwÿrjapê ri imǎ apê catyt kam apa catê — hane. ⁷Cwÿrjapê ri mehcunea amji mǎ me Pahpām to ihhimpej atajê pê Aprǎw tǎmxwÿa pyràc.

⁸Pê rÿ pêa mǎ Pahpām amji mǎ:

— Wa ha itÿj jū caxuw pjê kam mehcahkritmehkrī atajê te amji mǎ ito mehhimpej xà ata kôt, me ahna amji capa — hane. Cwÿrjapê pê Aprǎw xwÿ mǎ:

— Acwÿrjapê wa ha pjê cunea kammehkrī atajê cunea to impejti ne — hane. ⁹Mǎ Aprǎw te Pahpām to amji mǎ hajÿr, cwÿrjapê ri cute ahna amji caxàr ne to impejti. Cwÿrjapê quê ha Aprǎw cuxà mehcunea te Pahpām toamji mǎ hajÿr na, quê ha ihtÿj Pahpām me ahna amji to pōj, ne me to impejti ne.

Jū wÿr cu me panquêtjê caca xà kôt me papa kôt Pahpām cajpuaw.

¹⁰Quê ha me pahnō amji mǎ:

— Wa ha Mojxe xwỳ te me hapackre xà cunea na ihkôt amji kampa, quê ha Pahpām ihtỳj ina amji capa — hajỳr na, quê hataa, amji curê capa. Ampo na? He jũ wỳr cu me pahnō Mojxe te me hapackre xà cunea kôt hakop, ne nee ihnō to gapac kêt nare. He pê ramã Pahpāmhō kàhhôc kam amji mã Mojxe caca xà kôt me ipa catêjê crôn to hane he:

“Quê ha jũm te, amcro cuneakam ite Mojxe mã ijarkwa jirên mã cute ahna ihhôc ata kam hapac nare na, wa ha itỳj apu kamicryc, ne apu cucrô. Quê ha cama pyxit peaj ne to hapac kêt cakrô, wa ha itỳj hahpan xà na apu to kên” hane.

¹¹ Pê ramã rỳ pêa mã Pahpām jarkwa to ihcakôc catê japyr te Hapakuc ita Pahpām jarkwa kôt hō kàhhôc kam, ita na ihhôc to hane he:

“Quê ha hajũm ito amji mã ihhimpej na, wa ha to amji kam ijapac to, cupê jũ caxuw jũm te icuna mã ampo kên ton nare catê ata rohnỳtti mã. Na wa ha itỳj ahnaamji capa, quê ha icahê na icarôt kôt ihtĩar na ipa rohnỳtti mã” hane.

Ne cute harên xà ita kôt, cu ramã pahte me amji jahkre pej. He jũ wỳr quêha Pahpām pahte Mojxe xwỳ te me hapackre xà kôt me papa xà ita kôt, me pahna amji capa. ¹² He Mojxe te me pajapackre xà ata, nee me pahte Pahpām to pahte amji mã me pahhimpej na me pahton nare, ne ajte me pajapên xà na, pahte amjito me hajỳr na pit mã me pahto. Ampo na? Pê ramã Mojxe ampo itajê na Pahpām te cumã amji jarên xà na, hō kàhhôc kam ahna ihhôc to hane he:

“Quê ha jũm te ite me cumã ijarkwa jirên xà itajê cunea to amji kam hapac to ipa, ne nee jũ caxuw ihnō to hapac kêt nare na, wa ha itỳj ahnaamji capa, quê ha icahê na ihkrĩ rohnỳtti mã” hane.

¹³ Nãmri quê ha me pahnō te Mojxe te me hapackre xà ita jirô pê ihpỳmna, quê ha taa amji curê capa, quê ha Pahpām ihkên mã cumê. Ne jũ wỳr cu me pahnōMojxe te me hapackre xà atajê cunea kôt me papa. Cwỳrjapê cu ha mepahcunea Pahpām mã me amji curê capa. Na ri Jeju te ita na me pajahkre pej, ne me pajaxà kam pĩ kam ihtyc. Ne ihtyc xà ata te ri me pahcurê pê me pahcaxàr. Ne Pahpām jô kàhhôc kam, ramã cute ita na harên to hajỳr he:

“Ne por quê ha jūm pī kam ajêt ne ty,
ata to, pê Pahpām ramã amji mãincrôn hiahpuro,
ne toa cute curê mã mën” hane.

¹⁴Ne mër ampo na pê Jeju pī kam ty? He nee mã ampo na nare, por pê Pahpām Aprāw mã ampo catia to awjahkre ata, quê ha Jeju Crixto tyc xàata kôt, hanea ne me apê mehchakrit mã hōr xà. Mār cu, me pahcunea, Pahpām te me pamã Carô Pejti to hūjahkre ata cwa. Ne Jeju Crixto to pahte amji mã me pahhimpej cwyrjapê, quê ha me pamã cugō.

Pê Pahpām ampo to hūjahkre ata, ampo cunea jirôa pê irohnÿtti mã
Roman 3.19-20; 5.20-21; 11.32

¹⁵Jeju kam me ikjêjê, wa ha hirãa pê me amã ampo ita kôt harê, mār ca me kam gapac to impeaj ne. Cu ha me pahno ajkrut ne ampo na ajpên pa, ne to amjimã awjahkre, ne ahna amji xãm jirô pê, quê ha nee jūm hipêr ampo ata to ipicamên ne to ipintuw nare. ¹⁶Pê Pahpām Aprāw xwÿ mã ihtãmxwÿ to awjahkre. Ne pê Pahpām hō kãhhôc kam, nee ita to hūjarên to: “Mehtãmxwÿ” hajÿr nare, pê neeme hàhtôa to hūjahkre nare, ne quêt Pahpām hō kãhhôc kam ita jarên to: “Ihtãmxwÿ” hane. Ampo na? He Aprāw xwÿ tãmxwÿ pyxit peaj pê Jeju Crixto ata to, pê awjahkre. Ne me papê Jeju kam pahte me ajpên hōnco catêjê mã ri, hanea ne cute to hūjahkre xà ata. ¹⁷Ne ampo na mã wa ame amã ijūjarên to hane? Nee mã ampo na nare! Pê Pahpām rÿ pêa mã Aprāw me, ihtãmxwÿ mã, ampo catia to awjahkre ata na, ramã caku jãhtô te cwatxênta ne ihkôt cute trinta jirô pê, pê Pahpām Mojxe mã ajteare mã cute amji kam hapac xà gō. Ne curmã Mojxe te me hapackre xà tuwti ita, quê nee rÿ pêa mã Pahpām te Aprāw me amji ton na, me ajpên par xà ata to hamre nare.

¹⁸He me amã ihhêj catêjê atajê ri me amã ihhêj to hane he:

— Cu ha nee Mojxe xwÿ caca xà ata kôt me papa nare na, quê ha nee Pahpām mepamã cute ampo to hūjahkre xà ata jōr nare — hane. Ne cute harên xà ata hêj xia to hêj xi. Ampo na? Quê ha ita pê ampeaj kam na mã, quê ha ihtÿj Mojxe teme hapackre xà ita, Pahpām te amji kam hapac xà to, cute me pamã hūjahkre xà ita to hamre. Ne nee ita te hajÿr nare, ne cute Aprāw xwÿ mã to hūjahkre xàata kôt, amjia kôt to impejti.

Pê Mojxe jō kãhhôc ita, pahte me to ihcupan xà to me pamã ajpê

¹⁹⁻²⁰Pê Pahpām Aprāw me pit mã ajpên pa. Ne nee pê Pahpām hÿrmã jūm kujahêc, pê cumã hūjarên nare. Pê Pahpām Aprāw kuc ri cumã awjarê, ne cume ajpên pa. Ne Mojxe nare, pê nee Pahpām to hajÿr nare. Pêcôjkwa kam cumã memprar catêjê mã, cute amji kam hapac xà ita gō, pê ma Mojxe mã cugō, pê ma Mojxe to me cupê Juta catêjê japackre. Caihhêaj to me anō amji mã:

— Ampo caxuw mã Mojxe te me pajapackre xà ita pej? — hane. Ỹhỹ, wa ha me amã harẽ. He mehcunea te Pahpãm te amji kamhapac xà jirô pê mehpÿpÿm na, cute me hahkre pej xà caxuw ri, cute me hapackre xà ita. Ne cute me hapackre xà ata to me amji japackre ita na, mã ahnaa Aprãw tãmxwÿ pê Jeju Crixto ata cator. Ne nee cute meMojxe te me hapackre xà ata to pit mã, cute hipêr me amji kam hapac xà nare.

Mojxe caca xà ita nee Pahpãm cahê na me papa na me pahton nare

²¹Ca ihhêaj to me anõ ita kampa, ne amji mã:

— Pÿhàpà, he ihhêj neMojxe te me hapackre xà ita, Pahpãm te Aprãw me ajpên par xà ata kaj na — hane. Co he! Nee ca amji mã harên to hajÿr nare. Ampo na? He Mojxete me hapackre xà ita hõtpê impej cakrô, quê nee Pahpãm cahê na mepahfør rohnÿtti mã na me pahton nare. Quê ha cute mãn me Pahpãm te me pahna amji caxàr na ton na, cu ha nee hipêr ihnõ na mehprãm nare. ²²He ramã Pahpãm te, me pahcunea te hõ kãhhôc kam pjê cunea kam, me pahcunea te meharkwa jirô pê me pahpÿm na, me pajarên. Ne me pahte amji kam me pajapac xà kêanre itajê pê ihhêj rûm me pajô pahhi, mã me pahcunea to ihhimpej. Ne ma me pahte ampo pej ton tète me pajiprô. Ne cute me pajiprôn xà ita pê ihhêj rûm cute me pahcajpre. Ne ampo kên ton na ri ihtÿj me pajamã. Cu ha quêt Jeju Crixto to amji mã me pahhimpej, quê ha me pamã me pahcajpre ata pô, cu ha pahtÿj Pahpãm te me pamã ampo pejti to hÿjahkre ata cwa.

Pê Mojxe te me pajapackre xà ita ri, Jeju cator jikaj xà me pajamã
Roman 10.4

²³Ne mam Mojxe te me hapackre xà ata pê ihhêj rûm krãhtarea, ne ma cute ampo kên ton tète me hiprôn to hãm ita kam, mã ahnaa Jeju cator, mã cute hÿhkra mã me haxàr, mãr quê Jeju to amji mã mehhimpej. ²⁴Ne pê ihhêj ne me cupê me ahkrarea, na pê Mojxe te me hapackre xà ata, cute me ampo kên ton tète, ma mehcahpêrkàr to ipa ita na, mã ahnaa Jejuator. Mã cute to amji mã mehhimpej, mã Hÿm pê Pahpãm te me ahna amji caxàr. ²⁵Ne hamre, cu ramã Jeju to amji mã me pahhimpej ita kam, quê nee Mojxe te me hapackre xà ata me pahto ihhimpej nare.

Pê Jeju kam pahte me ajpên hõnco, na ri me papê Pahpãm kra

²⁶Ca Jeju Crixto to me ate amji mã me ahimpej, ne kam me ajpên hõnco, na riPahpãm te me acunea to amji kra. ²⁷Ne me pahcunea te cô to me amji cumrãr, me Jeju kam pahte me ajpên hõnco atajê pê ramãhÿràac, ne cuxà cute amji kam hapac xàa kôt me papa. ²⁸He Jeju kam ate me ajpên hõnco ita kam, ajpên kam me pahpyxit peaj. Cwÿrjapê ri Pahpãm mã, me ipê Juta catêjê me, me apê mehcahkritme, me pahcunea pipêan. Ne me hõ pahhi

catêjê jarkwa kôt cama me hâpên catêjê me, amjia kôt me hâpên catêjê me, me apipêan. Ne hanea ne me hũmre me, pyjê me, me apipêan, ne nee jũm pê ajteare mã nare. ²⁹He me apê Jeju tekjê ita kam ri, Jeju kôt me acunea pê Aprãw tãmxwya. Cwyrjapê ca atyj, por pê Pahpãm Aprãw mã ampo to awjahkre ata, ca ha atyj me acwa.

Mojxe te me hapackre xà nee hipêr me pahto ihhimpej nare

Roman 8.14-17

4 ¹⁻²Ita caxuw, wa ha hipêr me amã ite ihkôt harên xà ata kôt harê. Xà quê ajkĩ jũm, ihkra incirre, ne nee cormã mehcapôn catê himpej xàkam ihkà nare, ne cormã amji jahkre kêatre ata mã, pijamã hàhcukrêj atajê cunea gô, quê to hõ tekjê? Hãpà! Quê ha cama cumã:

— Apê ikraa to ikra, ne cama cormã acirre, ne ate amji jahkre kêatre. Na ca ha ma me acapôn catê krac ri axà, ne atyj ijâpên xà na itehcajpar toapa, ne ihhêj rũm apê cama imã gâpên catê. Ne jũ caxuw akà, ne amji jahkre pej, wa ha hacpỹ ne me acapôn catê pê gaprô, ne cormã amã ijâhcukrêj gô, mâr ca caa, amjia kôt hamâr to apa — hane.

³He pê mam me papê hũmre kra ata pyrãac, ne pahte me amji kam me pajapac xàto pahte me amji pyrãc xà pê me pahcapôn catê te amji kam hapac xà ata krac ri ame papa, pê ajco taa, me pahto ihhimpej. Na pê cute me pamã ampo cawpa xà atajê hàhtôa to hàhtô, ne pê hanea ne ampo carô te amji kam hapac xà atajê, ajco me pahto ihhimpej. Ampo na? He cu cormã nee me pahte catyt kam, Pahpãm jarkwa jahkre pej nare. ⁴Mã Pahpãm te, me pahto cumã ihkra xũmre ata pyrãac, ne cute me pahcapôn catê ata pê me pahcaxâr, cute ahna amji mã amcro hyr xà atana. Cwyrjapê pê, intête me pahcaxâr xà caxuw me pahwyr ihkra pê Jeju kujate, pê me hũmrea na amji to, ne Marij mã ihpỹm, ne Mojxe te me hapackre xà himpej xàkrac ri ipa. ⁵Mâr quê Mojxe te me hapackre xà nee me pahto ihhimpej nare. Ne Jejua kôt, cu ha quêt Pahpãm krac ri me axà, ne ihkôt me papê Pahpãm kra, ne pahtỹjamjia kôt ihkrac ri ame papa.

⁶Mã Pahpãm te me pamã ihkra Carô Pejti kujahêc, mã cute me pamã amji jôr. Mã Carô Pejti ata me pahcaxwãm pê me pamã:

— Apê Pahpãm kraa to ihkra — hane. Ne hanea ne me pahcaxwãn caxwãm pê Carô Pejti ita pahte Pahpãm cukij na me pahto, cu me cumã:

— Inxũ — hane. ⁷Ne hamre, ita caxuw, nee me papê cama me hõ pahhi jarkwa kôt me hâpên catêjê nare, ne me papê Pahpãm kra. Ne me papê mehkra ita kam ri, ihtyj me pamã, cumã cute ampo pejti to hũjahkre atajê cunea gô.

Cu ha nee hipêr me panquêtjê te me to ihhimpej xà kôt me papa nare

Coroxo 2.16-19

⁸Pê rỹ pêa mã, cormã nee ate me Pahpãm jahkre pej nare kam, pê ca ajco me aquêtjê te amji kam hapac xà pit to amji mã me ahimpej to

meapa. Ne ajco me amã me carõ me, cupẽ jarõti me, ampo cawpa xà kên me, ampo cunea kwÿ cupaa to hÿpa. Ne ajco atÿj Pahpãm kaj na ampo to ame pahpãm. Mã pahpãm cahac atajê mã nee carõt nare. ⁹Ne ita caxuw, nee cute hajÿr nare. Ne me amã Pahpãm jahkre pej, ne hanea ne Pahpãm mã me gahkre pej. Ne mër ampo na mã ca ajte hacpÿa mã meaquêtjê te amji kam hapac xà kôt hamreare ata wÿr ate me amji jaxâr? Neampo na mã ca ajte hipêr atÿj ampo cawpa xà me, ampo carõ kên atajê to ame amji kampa, ne ame to amjjipackre? Mã taa hacpÿ mã me ato ihhimpej, na ca ame amji mã to hane? ¹⁰Ne atÿj amcro kên cawpa xà jàhtôa to amji mã me ahimpej to me apa. Ne atÿj me Juta catêjê jõ amji kîn jàhtôa kôt me amji ton to meapa. Ampo na mã ca ame amji to hajÿr to prãm? ¹¹Cõt mã ca me Pahpãm pê catyt kam ata te amji kam hapac xà jicu? Ca ha ate me hajÿr na, waha itÿj amji caxwãm pê ita na me ato po mã quê, ne imã amji kîn nare, ne ipeacre ne. He xà pêwa ihcaprÿ na ajco me amã Jeju jarê, ne to hahkre xà catihtiti to hahkre toipa ata, xà ajkî ihkôt hamreare?

Pê mam ajco me Pawrô tehcajpar to catia

¹²Jeju kam me ikjêjê, pê ca mam ajco me ito impej ne nee rÿ jÿ caxuw ate ito kên nare atajê, wa hame apê ipyràac xà na me awÿ. He pê mam ipê me apyràac, ne me acuxà ampo cawpa xà atajê cunea kôt ipa. Ne ita caxuw ite ampo itajêcunea jicu, ne Jeju te amji kam hapac xà to pit mã amji kampa. Na ca ha ita caxuw me apê ipyràac, ne me ampo itajê cunea jicu.

¹³Xà ca atÿj cormã ite mam me amã Jeju jarên xà ata to me amji japackre? He pê wa ixà, ne me acahê na ahtwÿ, ne jÿ mã amji to amcro to ata kam, pê wa me amã Jeju te amji kam hapac xà pejti to hahkre.

¹⁴Pê ca nee ixà kêanre ata kam me ina acprêc nare, ne me ito, ihhêj rÿm, kÿj rÿm Pahpãm mã memprar catêjê nõ, nare, me ito me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixto pyràac, ne atÿj ina me amji capa. ¹⁵Ne pê ca atÿj ajco, tee me atoa to pøj, ne me imã hõr prãm, ate me itehcajpar prãmte. Ne pê caxuw me amã ikîn, ne ampeaj kam ipyrên megakry. Ne mër jõ ri mã ita caxuw me gakryti ita? He ihhêj ne nee ita caxuw me gakry nare. ¹⁶He pê wa nee jÿ caxuw ame amã ihêj xi jarên nare, ne cormã me amã catyt kam to hahkre to ipa cacrô, ca caa ihhêj ne ipê me acurê xwÿn na, ame ito amji kampa.

Pê mehhêj xi catêjê Pawrô te amji kam hapac xà intête me ta

¹⁷Mehhêj xi catêjê atajê hãn ne me amã ihhêj to:

— Ampeaj kam me imã akîn, na wa itÿj me gamã, ne me ato impejti to prãm — hane. Ne camaame amã ihhêj, ne ite amji kam ijapac xà ita tète cute me ahyr, ca mehkôat amji kam me gapac prãmte ri ame amã ihhêj.

¹⁸Pê wa curi ame acahê na imõr xà ata kam, pê wa me ate catyt kam me

apa na me atehcajpa. Ne pom amcro itajê kam, wa nee curi apu imõr nare ita kam, quêha ihtÿj ijaxà kam jùm te me atehcajpar xà ata na imã impej. Ne cute me atehcajpar catêjê atajê, nee mempej nare. Ne cute me ato impejti xà ita toame amã ihhêj, ne ite amji kam ijapac xà ita tète, cute me acaxàr to prãm to ri, ihhêj ne ame amã ihhêj.

¹⁹Me apê imã ikra kinti atajê pyràac. Wa ihhêj ne ipê me anã mã me axà, mã tee ame axà te cute amji cupên ata pyràac. Ampo na? He caha me apê Jeju pyràac, ne me apejti to prãm to, wa ha amji pupun to kêanre to ipa kam to icrà, ca ha ahnaa ihcunea na, catyt kam Jeju kôt me apa, quêha cormã ikàj xà ata hamre. ²⁰Jamã ne wa krãa me akuc ri jÿ, ne ajteare mã me amã icakôc xà nõ to icakôc. Wa itÿjme ato po mã quê, ne me ato pit mãamji kampa ita kam, ramã ikrã pictor tu ita kam, jũ mã wa ha ajte me ato.

Pê Mojxe cama jùm jarkwa kôt me pajapên catêjê na me pahto

²¹Por ca Mojxe jûjarên xà kôt me amji kam gapac to prãm atajê, me ikampa. Wa ha pa me amã Mojxe jûjarên xà ita kôt pahte amji kam mepajapac xà atajê jarê. ²²Pê Mojxe me iquêtxwÿ Aprãw jarên kôt me imã harê, pê Aprãw mãihkra xùmre ajkrut. Ne pyxit ne cupê Ixamar, ne hîxi mã hàpên catê cahãj pê Hacakwÿj kam ihpÿm. Ne ihnõ ita pê Ixac, ne inxi pê Xarakwÿj pê Aprãw mehîxia kam ihpÿm. Ne pê Xarakwÿj pê nee cama jùm mã hàpên catê nare, ne ihtÿj apu ipa. ²³Mã ihkîn te Hacakwÿj ita pê Aprãw me hîxi mã hàpên catê ata, pê Aprãw amjia kôt kam ihkra, pê mam cumã ihpÿm. Ne quêt Ixac toPahpãm te hÿjahkre xàa na pê, inxia kam ihpÿm. ²⁴⁻²⁵Ne pyjê pijakrut itajê jarên xà kôt, wa ha me amã ita kam me pahte amji kam pajapac xà kôt harê. Ne pyjê pijakrut atajê, nee meipipênti nare, ne ajpên pê ajteare mã me. Ne Pahpãm me, cute me ajpên par xà te hajÿar, ne nee ipipênti nare, ne ajpên pê ajteare mã me. Hacakwÿj pê Ihcuhhyt jõ kënti pyràac. Por pêPõcaprÿhti jõ pjê kam, Pahpãm Mojxe mã Juta catêjê caxuw, Ihcuhhyt jõ kënti kam, cumã cute me hapackre xà jõr ata, mãr quê catyt kam ihkôt me ipaxà ata pê Hacakwÿj ata pyràac. Ne cama ame cumã me hàpên xà ata kôt Pahpãm te me ahna amji caxàr na to prãm catêjê caxuw ri harkwaita. Ne ahnaa ita kam, Juta catêjê Krîpinkrên kam mehkrî atajê pê Hacakwÿj kra pyràac, ne cama me harkwa ita kôt pit mã ame hàpên to meipa. Ne Pahpãm te me ahna amji caxàr prãmte, ihtÿj me hàhcawpa xà cunea kôt me ipa.

Pê Jeju pahÿj ame papa na me pahto

²⁶Ne quêt cõjkwa kam Krîpinkrên tuw ata pê Aprãw me hîxi ihtÿj apu ipa ata pyràac, ne cupê me pahnpê Xarakwÿj ata pyràac. Ne me pahte Jeju to amji mã me pahhimpej atajê pê Xarakwÿj kra atajê pyràac. Ampo

na? Ihhêj ne Pahpãm Carõ Pejti kôt hipêr me pahpÿpÿm, na ri cupê me pahná. ²⁷Ne pê ramã Ixaj xwÿ Pahpãm jarkwa kôt, hõ kãhhôc kam ita na ihhôt to hane he:

“Por cormã nee jũm mã ihkra pÿm nare ata,
gapacta negakryte acarâr,
ne amã amji kĩnti ne.
He quê ha ihtÿj, por me cumã mempjê atajê jirôa pê,
quê ha jũ caxuw amã me akra hàhtô” hane.

²⁸Mêr hõhõ, me apê Jeju kam me ikjêjê atajê, he me apê Ixac pyrãac, ne Pahpãm te me ato hũjahkre xãa kôt ri me apê Pahpãm kra. Me papê, por pê Pahpãm Aprãw mã ihtãmxwÿ to awjahkre ata mã cu me. ²⁹Ne caxuaw, pom amjia kôt me ajhu ita na pê Ixamar ihpÿm ata pê cama me cumã hàpên catê kracakrô, ajco ihtÿj Ixac to Pahpãm jũjahkre, mã Pahpãm Carõ Pejti kôt ihpÿm ata jahê. Mã cute amji pupun to kêanre xã caxuw pê ajco apu hahê. Ita jikjê na mãita kam cute hajÿar he, ne menquêtjê te me hapackre xã kôt me ipa catêjêatajê, cama me papê Jeju kôt me papa catêjê jahê, cute me pahto kên prãmte. ³⁰Ne pê Mojxe xwÿ ramã ita na Pahpãm jarkwa na hõ kãhhôc kam ihhôt to hane he:

“Ca ha ma jũ kam cama me hàpên catê ita kujate, ihkramea mã.
Ampo na?
He wa ha nee cama me cumã hàpên catê kra pê Ixamar ata mã,
ite Ixac pê gĩxia kra mã ampo to ijũjahkre atajê nõ jôr nare” hane.

³¹Hõhõ me ikjêjê, he nee me papê, por cama hàpên catê ata kra pyrãac nare. Ne quêt me papê Xarawkÿj pê Aprãw me hĩxia kra ata pyrãac.

5 ¹Jeju Crixto te mam me panquêtjê himpej xã atajê pê me pahcaxâr, mãr cu pahtÿj amepapa. Cwÿrjapê ca ha nee hipêr jũm himpej xã mã axâr, ne ihkrac ri apu apa nare.

Quê ha Pahpãm nee me pajapên xã impejti kôt me pahna amji caxâr nare
Jowãw 8.32, 36

²ÿhÿ, ipê Pawrô pê Jeju Crixto jarkwa na imprar catê, ne pa wa ha me amã awjarê, cwÿrjapê ca ha ikam me gapac to impeaj ne he. Ihhêj neramã Juta catêjê kwÿ me awÿr cator, ne cute me amã:

— Ca ha Mojxe te me hapackre xã kôt, cama amji na me ijamã, wa me amã me apy kã kwÿ jakep. Ampona? Ca ha ate ita to hajÿr nare na, quê ha nee Pahpãm ana amji caxâr nare — hajÿr na. Ca ha nee kam me gapac, ne amji na me hamãr, quê me amã apy kãkwÿ jakep nare. Ampo na? Ca ha ate amji na me hamãr na, ca ha nee Jeju to pit mã amji mã me

ahimpej nare. Quê ha me amã me pajõ Pahhiti tyc xà ita kôt hamreare ne.

Pê Pahpãm amjia kôt me pahna amji capa

³He wa ha hipêr me amã ita cawpa he. Ca ha me anõ te amji na me hamãr, quê ha cute me amã apy kà kwý jakep na, hamre, ramã ate Mojxe te mehapackre xà pyxit ne ihkôt amji ton, na ca ha atýj ate ahpýanre na ihcunea kam gapac to prãm xà. ⁴Ca ha Pahpãm te me ana amji caxàr prãmte, ate me Mojxe te me hapackre xà ata pynãr na, ca ha ramã me Jeju Crixto mã hikra. He me atea ca mePahpãm te hàhcaprĩa kam, amjia kôt cute me apytãr jicu na me ton, mã cute me gicu. ⁵He nee me ite me hajýr nare. He quêt me imã quê ha Pahpãm amjia kôt me ina amji caxàr na me imã hahkre pej. Ne quêt Pahpãm Carõ Pejti carôt ri, Jejuto ite amji mã me ihmpej týj na me itehcajpa. ⁶Cu ha Jeju Crixto na me ajpên hõncu ita kam, nee Pahpãm me, me papê ajpên pê ajteare mã nare, ne cumã me papipên pit. Ne me pahkà jakep me, me pahkà jakep nare itajê me, me Pahpãm mã me papipên pit. Ne cumã Jeju to me pahte amji mã me pahhimpej xà ata kôt ri me pamã ajpên kïn, ata na ri cumã imej.

⁷Pýhàpà! He curmã ca Pahpãm kôt me aprõt kên nare ta? Ne ampo na mã ate amji na me jùm ita jamãr, mã cute me ato pry hydr, ca ate me pry hydr? ⁸He nee Pahpãm te hõ pry ita tète me amên nare, ne ihtýj quêt amji wýr me amã akij. ⁹He cu ha me pahnõ cuhkõn cahàc to cuprõ, ne hakôt, quê ha ihkrĩ ne hipõc ri ihnõ kam cõ, ne ihcacu, ne amji kôt ihkwý cunea to kên. Ýhý, ita jĩkjê na mã jùm te, Jeju te amji kamhapac xà kaj na, me amã ampo kên kryjre to hahkre xà atajê to me acunea to kên. ¹⁰Ne jùm ata te me amã ampo kên to hahkre cakrõ, wa itýj, nee ate mempar nare na, amji mã me ato hane. Ne imãa, ca ha me anõ te kam gapac, neihkôt amji ton na, ca ha hacpýa mã ate amji jaxàr, ne hipêr Jeju te amji kam hapac xà imejti ata pynãr na, wa itýj me ato amji mã hane. Ne porame amã ampo kên to hahkre to ipa ata, quê ha Pahpãm ihtýj cute me ato kên xà ata cwýrjapê to ihtýj tu ne.

Pê Pawró nee jùm te impy kà kwý jakep to cumã hahkre nare

¹¹Ýhý me ikjêjê, wa ha me amã amji jarê. He cute me amã ito ihhêj xi catêjê me amã hane he:

— Pawró cormã mehcunea te mempy kà kwý jakepto me cumã hahkre — hane. Wa ha ite me cumã to hahkre to hajýr na, quê ha nee Juta catêjê jõ pahhi kwý itajê ame ito kên nare. Ne mër ampo na mã ame ito kên? Nee mã ampo na nare. He wa mehcunea mã Jeju te pĩ kam me pancwýrjapê ihtyc xà ata kôt Pahpãm te me pahna amji caxàr na harê, na ri ame ikam incryc. ¹²Ne por ame akrã to acto atajê, quê hapacta ne ihtýj amji mã mehhy me incre cunea jakep hiahpuro, wa ha nee intête mehcahpêrkãr nare.

Cu ha ajpën to mempeaj ne
Jowāw 13.31-35

¹³Jeju kam me ikjêjê, pê Pahpām amji wÿr me pamā akij, mār quê nee pjê kam jūm cute amji kam hapac xāa to pahte amji kam me pajapac xāa to ihhimpej nare. Co he! Ca ha nee me anō ate amji kamgapac xāa tūm kên ata kôt apa prāmte, amji mā:

— Taamā, jūm nee ito ihhimpej nare ita kam, wa ha itÿj ite amji to amji cajpuaw prāmte, ite ampo ton prāmata cunea to — hajÿr nare. Ne quêt amā me akwÿ kīan kam, cute ampo na mehprāmti xāa atajê to ca ha me. ¹⁴Ne por Mojxe te me hapackre xāa atajê, ca ha ihcunea to cuprō, ne to pyxit peaj to hane he:

“Quê ha amā mehcunea kīn hanea,
pom quê amāa amjikīn he” hane.

Cu ha pahte me ajpën to hajÿr na, cu ha ramā Mojxe te me pajapackre xāa atajê cunea kôt me ajpën to. ¹⁵Nāmri ca ha me apê ampo kên pyrāc, ne cama ame ajpën curê, ne ajpën kam me atēm na, ca ha me caa me ajpën jipej. Cupate ca ha atÿj ateamji kam gapac xāa na me amji kōpīr to me apa.

Pahte mam amji kam me pajapac xāa kên atajê pê Carō Pejti curê xwÿn
Roman 7.7-25; 8.1-11

¹⁶ÿhÿ me ikjêjê, ca ha Pahpām Carō Pejti te amji kam hapac xāa tuw pejti ata kôt me apa na, ca ha nee hipêr ate amji kam me gapac xāa tūmkên ata kôt me apa nare. Ne nee ate amji to amji cajpuaw prāmte, ate ampo ton prāmata cunea ton to me apa nare. ¹⁷Mam pahte amji kam me pajapac xāa tūm kên ata me, Pahpām Carō Pejti te amji kam hapac xāa tuw pejti ita me, cupê ihhêj rūm ajpën curê xwÿn. Na ri ihtÿj ajpēcahpêrkār to ipa. Na cu nee me pahte amji kam me pajapac xāa pejti to me papa to prām ata kôt me papa nare. ¹⁸Cu ha pahte Pahpām Carō Pejti to amji mā me pahhimpej na, cu ha nee hipêrme hàhcawpa xāa me, me to ihhimpej xāa atajê to apu amji kam me pajapac nare. Ampo na? Nee hipêrcute me hàhcawpa xāa ata me pahto ihhimpej nare.

Mam pahte amji kam me pajapac xāa tūm kên atajê te hajÿr

¹⁹He me pahcunea mā hirāa pê mam pahte amji kam me pajapac xāa tūm kēanre te ampo kên cunea na me pahton na, pahte me amji jahkre pej. Itajête hajÿr he:

Me pahnō te me pahprō kaj na ahti na me pyjê nō caxun me,
hanea ne pyjê nōte impjên kaj na, ahti na jūm xūmre caxun.

He ihhêj rûm me pahkwỳ pê rop pyrâac, ne pahte amji kam me pajapac xà kam me panxyre kamme pahpahàmti ton to ame papa.

²⁰ Ne hanea ne Pahpâm kaj na, pahnõ te amji mã mepahpâm cahã krekà cupa me,
 pahte me pahkwỳ to hy to amji kam me pajapac to me papa me,
 pahte me ajpẽn curê me,
 pahte me pajarkwa to ajpẽn mãn kên me,
 pahte me pajõxỳ to me papa me,
 pahte ajpẽn kam me pancryc me,
 amji to pit mã amji kam me pajapac to me papa me,
 pahte ajpẽn cuna mã ame amji jakrã me,

²¹ pahte ajpẽn jũ na ampo kĩn me,
 pahkõm ne me papipãn me,
 amji kĩn kam, me kam mare mã me pahkõm catia me,
 me ampo kwỳ jãhtõa pê itajê pyrãcti atajê me.

Ïhỹ, he mam pahte amji kam me pajapac xà tũm kên itajê, ihtỳj pahte ampokên itajê cunea ton na me pahto, cu ton to me papa. Ne pom ite mam ramã me amã ampo cawpa atajê, wa ha hipêr me amã ihcawpa. He cute me ampo kêanreitajê ton catêjê, quê ha nee jũ caxuw Pahpãm himpej xà krac ri hãr, necatyt kam, cumã amji kĩnti jakryti kam ipa nare.

Pahpãm Carõ Pejti te amji kam hapac xà tuw pejti atajê te hajỹr

²²⁻²³ Ne quêt Pahpãm Carõ Pejti te amji kam hapac xà ajteare mã. Quê ha me Pahpãm Carõ Pejti te me pamã amji jõr na, cu ha me pahte ampo pejpõt ton xà itajê te hajỹr he:

me pamã ajpẽn kĩnti me,
 me pajakryti me,
 ajpẽn mã me pampejti ne me pahcarĩcti na me pahkrĩ me,
 ampo te me pahto kên mã me pajũcanãr me,
 ajpẽn mã me pahcaprĩ me,
 pahte me ajpẽn to impejti me,
 cute amji mã me pahto hajỹr me,
 ajpẽn mã me ampejti me,
 ampo kên têtê pahte me amji jiprõn to me papa me,
 cute amji mã ampo na prãm atajê na amji jamãr peaj me.

Ïhỹ, Pahpãm Carõ Pejti ihtỳj pahte ampo pejti ton xà itajê cunea na me pahto, cu me ton to me papa. Na ri nee jũm xũmre te me hapackre xà te ampopejti ita têtê me pajiprõn xà hamreare. ²⁴ Ne me papê Jeju Crixto tekjê atajê te, ramã ihhêj ne mam me pahte amji kam me pajapac xà tũm kên atajê cunea jipej, mãr cu nee hipêrihkõt ame papa nare. Na cu ha nee hipêr me pamã ampo kên ton prãmti atajê na me amji jamãr, ne me ton nare.

Cu ha Carō Pejti te amji kam hapac xà tuw pejti ata kôt me papa

²⁵Ne me Pahpām Carō Pejti ata pê me pajō Pahhiti, cu carôat kôt me papa. Mā taa, me pahtoihhimpej, ne pahte ampo pejti ton na me pahto, cu ha me ton to me papa. ²⁶Na cu ha nee ajpên jirôa pê amji to me pahcati prām nare. Cu ha pahte me hajÿr na, cu ha cama me ajpên cyt kam tẽ, ne cama ajpên jũ na amji to prām kam me tẽ.

6 ¹Yhÿ, me ikjêjê, quê me akwÿ nō ihhêaj to ampo kên to, ca ahna me hõmpu, ne me apê Pahpām Carō Pejti to ate amji mā me ahimpej catêjêatajê, mehtehcajpa, quê ampo kên ton jicu, ne ihcuhtac, ne catyt kam ampo pejti ton to ipa. Ne ate me hapackre xà ata kam, ca ha amji mā me apriakam, me hapackre. Ne hanea ne ma amji to me guphê, cõt cahanea ne mehkôt ampo kên ton kam tẽ. ²Ne ca ha atÿj me ate amji kam gapac xà kam ampo te me ato kêanre atajê to ate ajpên mā mehcajoc na me ajpên tehcajpar to me apa. Cu hapahte ajpên to me hajÿr to me papa na, cu ha ramā me Crixto te mepamā harkwa jirên xà atajê kôt me amji kampa. ³Quê ha jũm te amji to ihcakôc to:

— Wa me hirôa pê icati, ne ipej — hane, ne nee cati ne impej nare xà ata kam ri, taa ramā apu amji to amji mā ihhêj to ipa. ⁴Na cu ha ahpÿanre na, pahte amji kam me pajapac xà na me amji kôpir to me papa. Na cu ha me pahnô te pajâpên xà impejti ton na, cu ha pahtÿjhûrên me pajakrya, ne cu ha nee amji mā:

— Wa ite itajê jirôa pê ijâpên xà impejti ton — hajÿr nare. Ne quêt cama amji mā:

— Wa ite ijâpên xà impejti ton — hane. ⁵Na cu ha ahpÿanre na, me pajÿrkwa caxuw me amji kampa, ne pahtÿj me amji jâpên xàa to me pajâpên to me papa. ⁶Ne cute me amā Pahpām jarkwa to hahkre catê ata, ca ha ma me hamā, ne ma cumā, amā ampo atajê to ajcokjê.

Jũ wÿr cu ha me pahnô Pahpām mā pahhêj

⁷Ca ha nee me anô amji mā ahêj nare! Jũ wÿr quê jũm Pahpām mā ihhêj. Xà cu me pahnô pajō pur kam, pànkryt xÿ pit kre, quê pijamā kamhàn nÿre nō cato? Hãpà! Quê ha hÿ pit hapôj. Ita jikjê na, cu ha pahte amji kam me pajapac xà kên to pit mā amji kampa, cu ha nee hahpan xà naampo pejti pyr nare, ne hahpan xà na ampo kên pit cwa. Jũ wÿr cu pahte ampo kên ton xà ata kôt, me Pahpām mā me pahhêj, cute me pamā ampo pejti jôr prãmte. Cu pahte ita to amji kam me pajapac na, cu ha me paa, ramā, amji mā me pahhêj. ⁸Cu ha mam pahte amji kam me pajapac xà tũm kên ata pit kôt me papa na, cu ha ramā Pahpām kaj na ampÿa mā ame papa, ne me ty, ne me acto rohnÿtti mā. Ne cuha quêt Pahpām Carō Pejti te amji kam hapac xà tuw pejti ata kôt me papa na, cu ha quêt Pahpām cahê na me pahkrÿ rohnÿtti mā.

Cu ha nee me ampo pejti ton jicu nare

⁹Cu ha nee me ampo pejti ton to mehkin hi nare, ne pahtÿj pahte ampo pejti ton xà ata kam me awcanã. Ne hahpan xàa na, quê ha Pahpãm me pamãampo pejti gõ. ¹⁰Ne atÿj ate mehcunea mã ampo pejti ton na, ca amji to ahcukij. Ne Jeju kam me pahkjêjê to, ca ha me hirôa pê impej.

Pawrô me pancwÿrjapê Jeju tyc xà ita to pit mã apu ihcakôc

¹¹Ita caxuw, wa ha ijÿhkra to me amã ihhóc, ca me hõmpu. Mã ihhóc cati pit he, mãr ca me ijahkre pej, nãmri pa wa me amã ihhóc.

¹²Ne por me amã ihhêj catêjê atajê ri, cama amji to ame hàmnãn to me ipa. Ne Jeju te amji kam hapac xà kaj na me amã harên to:

— Ca ha apy kàkwÿ crire ne hakep xà ata kôt, quê ha Pahpãm ihtÿj ana amji capa — hane. Me pajô Pahhiti curê xwÿn te ame to kên cupate ri, nee me amã:

— Pí kam me pancwÿrjapê Jeju tyc xàa kôt, quê ha Pahpãm me pahna amji capa — hajÿr nare. ¹³Ne cute mempy kà jakep xà ata to me amji kam hapac to me ipa cakrô, nee me Mojxe xwÿ te me hapackre xà cunea kôt me ipa nare. Ne mër ampona mã ame amã apy kà jakep prãm? Nee mã ampo na nare. Cumã cute me hÿnãr catêjê jãhtôa na, cute amji to me hàmnãn prãmte ri ame hane. ¹⁴Ne pa nare, wa quêt me pancwÿrjapê me pajô Pahhiti Jeju Crixto tyc xà ata to, wa mehcuneamã, ijãmnãn to ipa. Ne por Jeju te amji kam hapac xà curê xwÿn te amjikam hapac xà itajê, nee icajpuaw nare. Na ri me imãa, cute amji kam me hapac xà itajê pê ampo tyckro pyrãac. Ne hanea ne ite Jeju kôt amji kam ijapacxà ita, nee me hÿmre atajê cajpuw nare. Na ri me cumã ite amji kam ijapacxà ita pê ampo tyc kro pyrãc, ne ihkêanre. ¹⁵Ne Pahpãm mã, jÿm te amji kà jakep ata me, cute amji kà jakep nare atajê pipên pit, na ri me ipijakrut itajê na, nee Pahpãm te amji caxãrnare. Cu ha Pahpãm te amji kam hapac xà kôt me papa na, quê ha me pahcunea to antuw, ne me pahto intuw. Cu ha me papê curmã ampo tuwti ata, quê ha cormã me pahna amji capa.

Pê Pawrô Pahpãm mã mehkwy cajrên pej

¹⁶Ne wa itÿj Pahpãm mã me acajrên to hane he:

— Ýhÿ me Ijô Inxÿ, wa cute, ite me hapackre na me ipar atajê mã, wa ha ana ahwÿ, ca me caxwÿncaxwãm pê me cumã acarÿcti gõ, mãr quê nee cumã ampo hÿpa nare. Ne ca ha me akwÿ cunea caprÿ, ne me to impej — hane.

¹⁷Hamre, he nee hipêr imã, ramã ite me amã ampo jarên itajê jarên prãm nare. Wa ramã ite ita cwÿrjapê amji pupun to kêanre, ne pom ijÿkam apu icaxôti itajê, ramã ipê Jeju mã ijãpên catê na ijarê. He nee ipy kà jakep xà caxô ata, ipê Pahpãm tekjê na ijarên nare. Ne quêt ite

mehcunea mã Jeju jarẽn cwÿrjapê jũm te icahhyrjaxà kam caxõ, ita ri quêt ipê Pahpãm tekjê na ijarê. Na ri nee hipêr jũm te, ite amji pupun xà kêanre na iton xà hamreare. ¹⁸Ne imã me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixto te amjia kôt, me apê me ikjêjê itajê cunea to, cute impej na to prãm. Taamã, hamre.